

Diplomová práce PhDr. Petry Vavroušové se – poněkud v rozporu se svým názvem – věnuje především (dvěma) španělským překladům kanonického díla české literatury, *Dobrodružství vojáka Švejka za světové války* od Jaroslava Haška.

Po krátkém úvodu následuje bez dalšího část teoretická, v níž diplomandka nejen dobře sumarizuje současný stav výzkumu nepřímých překladů, který je v translatologickém bádání na vzestupu, a problematiku metatextů (Popovič 1975) a paratextů (Genette 1987), jež jsou v translatologii nezaslouženě spíše neproduktivní vývojovou větví, ale zároveň k oběma tématům přistupuje zcela novátorsky a mj. razí nový termín – „autorský kompilační překlad“. Tímto pojmem diplomandka označuje postup, při němž překladatel text, který již jednou přeložil do jednoho jazyka, překládá znovu – do jiného jazyka (zde Monika Zgustová, která Švejka nejprve překládala do katalánštiny a následně španělštiny). Tento méně obvyklý postup rozhodně zasluhuje samostatný pojem, neboť text je interpretován toutéž osobou, druhý překladatelský proces je tedy „kratší“ (právě o fázi interpretace) a zároveň je „kompilační“, jelikož překladatel vědomě či podvědomě sahá ke stejným postupům či dokonce výrazům jako při prvním procesu překládání. Za potvrzení či vyvrácení by tak stála hypotéza, že oba vzniklé překlady budou vykazovat více podobností než dva překlady téhož díla od různých překladatelů.

Neméně přínosná je i empirická část práce. Diplomandka nejenže shromáždila veškeré relevantní recenze o obou překladech a v práci je analyzuje metodou kritické analýzy diskurzu, ale zároveň poskytla českým bohemistům vysoce cenný materiál v podobě španělských cenzurních zpráv týkajících se právě tohoto symbolu české literatury. Vedle afirmativních tu tedy máme i kontroverzní metatexty, čímž se obraz o recepci Haškova Švejka ve španělské části Pyrenejského poloostrova výrazně zpřesňuje. Diplomandka tak uceleně odpovídá na výzkumnou otázku, kterou si v úvodu klade: *Jakou reakci vyvolal překlad v cílové kultuře?*

Diplomandka se však metodologicky neomezuje pouze na *kritickou analýzu diskurzu* výše uvedených metatextů, ale zvolený translatologický fenomén zkoumá i pomocí metody *orální historie*: rozhovory s oběma španělskými nakladateli a oběma překladatelkami. Osvětlením geneze překladu se tak uzavírá kruh opisující Švejkovy „osudy“ ve Španělsku. I zde je diplomandčina práce přínosná – odkrývá totiž vliv autocenzury v době vzniku prvního kastilského překladu Švejka (60. léta), i když dílo vyšlo až po pádu Frankovy diktatury (1980). To má pak vliv na části díla a překladů, které diplomandka v empirické části práce analyzuje.

Přes drobné překlepy je práce nesporným obohacením nejen našich znalostí o zvoleném tématu, ale skutečnou translatologickou sondou do jazykově kulturní sociosémiotiky literárního díla a překladu.

Ze všech výše uvedených důvodů navrhuji hodnocení „výborně“.

V Praze dne 2. 5. 2013

PhDr. Jaroslav Špirk, Ph.D.